

N:o 23.

Af herr **Ljungberg**, *angående utförelstull å zinkmalm.*

Till de första regler för en sund statshushållning lärer väl höra bevarandet af ett lands naturliga hjälpkällor och deras tillgodogörande inom landet sjelft. Det är omöjligt för ett folk att föröka sitt välstånd, ja, att ens upprätthålla det som är, om landets matjord, dess skogar och dess malmer i rå form sändas till andra länder, och nationen i stället väsentligen förbrukar hvad främmande händer förarbetat, kanske af dess egna råämnen.

Men det är i viss mån så vi svenskar hushålla. De i Nerike och Östergötland belägna dyrbara zinkgrufvorna, till exempel (de s. k. Åmmebergssfälten), bearbetas sedan många år af ett belgiskt bolag, »la Vieille Montagne», med så stor vinst att bolaget, som dock äfven i andra länder har zinkbrytning, år 1889 lärer ha kunnat utdela tre millioner francs och 1891: 3,656,250 francs eller 40,6 proc. åt sina aktieegare. Zinkens bearbetning sker blott till mycket ringa del här i Sverige; malmen utföres härifrån hufvudsakligast i rått tillstånd, och vi draga icke ens någon tullinkomst af denna värdefulla vara (å hvilken priset pr 100 kilogram var, år 1894, 5 kronor, då 100 kilogram jernmalm kostade blott 70 öre), något som säkerligen ingen annan nation i Europa skulle under sådana förhållanden underlåta. Deremot återse vi med nöje dessa landets barn, när vi, till högt pris, få återköpa dem i förädlad form från Belgien och andra länder, till hvilka malmerna blifvit utskeppade. Af all år 1894 utförd svensk zinkmalm, 24,821,900 kilogram, gingo 22,981,000 kg. till Belgien, och näst införseln från Tyskland (521,027 kg.) var införseln störst från Belgien, nemligen 255,749 kg. plåt m. m., jemte 269,240 kg. s. k. oarbetad zink och skrot.

Utförseln af zinkmalm har under det senaste årtiondet vexlat från 32 till 24 millioner kilogram, men på det hela varit i aftagande. Utförseln besteg sig nemligen, år 1890 till 31,903,000; 1891 till 31,168,000; 1892 till 29,482,000; 1893 till 26,772,000 och 1894 till 24,821,900 kilogram.

Så visar äfven uppfordringen af malm en förminskning; ty den utgjorde, år 1890: 61,843, 1892: 54,981, 1893: 46,623 och 1894, med en obetydlig ökning som icke uppväger den föregående förminskningen, 47,029 ton.

Dessa förhållanden, jemte den omständighet att zinkmalm i Sverige uppfordrades, år 1891, ur 45, men år 1894 allenast ur 28 grufvor — allt enligt kommerskollegii berättelser — torde möjligen häntyda på en afmattning eller stundande uttömning af dessa dyrbara grufvor, och vi torde deruti böra se en varning att icke låta främlingars vinstbegär bortföra hvad som ännu återstår oss af denna rikedomskälla.

I alla händelser, och då svenska staten borde hemta en skälig vinst af denna utförsel och derjemte skulle, genom en exporttull, kunna föranleda zinkmalmens förädling inom vårt eget land, får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen måtte besluta, att å zinkmalmen skall vid utförsel sättas en tull af minst en krona pr 100 kilogram.

Stockholm den 27 januari 1896.

C. E. Ljungberg.